

der ikke forbigående ikke længere er en særlig bestyrket mistanke. Udadtil fremtræder det dog som mindre iøjnefaldende, hvis der ikke udtrykkelig skal tages stilling til fængslings-spørgsmålet.

Den afgørende måde at løse problemet på ligger imidlertid efter min opfattelse et helt andet sted, nemlig ved at undgå eller stærkt begrænse brugen af stk. 2-fængslinger i disse sager. De meget langvarige sager, hvor spørgsmålet overhovedet kan opstå – der skal være tale om domsforhandlinger, der strækker sig over mere end 4 uger – er først og fremmest sager om omfattende økonomisk kriminalitet, og i disse sager bør man principielt slet ikke bruge stk. 2-fængslinger. Hvilken dommer er i stand til i disse meget indviklede sager med langstrakt bevisførelse og regnskabs gennemgang på forhånd at have en sikker mening om, hvordan sagen skal falde ud? Så er der de store narkosager, men her er det vel først og fremmest hensynet til ikke at forplumre bevisførelsen, der i et vist omfang kan bære en fortsat fængsling, selv om efterforskningen er afsluttet. Det samme synspunkt kunne muligvis også føre igennem i visse andre sagstyper.

Hertil kommer imidlertid et yderligere synspunkt, som man efter min mening har for lidt blik for i praksis, nemlig at der er grænser for, hvor langvarige fængslinger hensynet til retshåndhævelsen kan bære. De store sager, der her er på tale, vil normalt have medført langvarig fængsling inden domsforhandlingen, og der kommer vel – også i de store sager – et tidspunkt, hvor man bør konstatere, at nu har retsfølelsen fået sit. Jeg vil i denne forbindelse henlede opmærksomheden på Højesterets kendelse af 7. december 1989. Den tiltalte i denne sag havde ved nævningedom af 2. november 1989, som var anket til Højesteret, fået 3½ års fængsel for narkokriminalitet. Han havde været fængslet siden den 28. april 1988 og fik fængslingen forlænget efter domsafsigelsen. Højesteret fandt, at hensynet til retshåndhævelsen ikke krævede, at tiltalte forblev varetægtsfængslet indtil sagens afgørelse i Højesteret. En henvisning til sådanne synspunkter savnes ganske i motiverne til lovforslaget.

4) Dette fører mig videre til den afgørende indvending mod lovforslaget, at man ikke er gået til ondets rod, som ligger i de meget vidtgående bestemmelser om varetægtsfængsling af

hensyn til retshåndhævelsen og den – efter min mening – for vidtgående brug, der gøres af bestemmelserne i praksis. De inhabilitetsproblemer, der allerede er opstået, og som fremover vil opstå som følge af afgørelser om fængsling efter § 762, stk. 2, udløser efter Justitsministeriets egen tilkendegivelse ekstrabevillinger til retsvæsenet. Dette aspekt ved fængslingsbestemmelserne har af gode grunde ikke været inde i billedet, da politikerne vedtog de gældende fængslingsbestemmelser. Det forekommer mig nærliggende, at det nu politisk bliver taget op til overvejelse, hvorledes man vil prioritere. Om man i lyset af de ulemper af både økonomisk og anden karakter, som fængslingsreglerne giver anledning til i relation til inhabilitetsproblematikken, vil opretholde fængslingsbestemmelserne, som de er, eller om man ved ændret lovgivning skal foretage en begrænsning af de fængslingsafgørelser, som skaber inhabilitetsproblemerne. Hvis dette kunne blive resultatet, ville meget være vundet. Jeg skal ikke her gå ind i en fornyet diskussion hverken om den gamle eller om den nye retshåndhævelsesarrest, men blot minde om den kritik, der har været fremført overfor bestemmelserne.

III. Ved forslagens § 61 har Justitsministeriet ment at kunne løse alle andre habilitetsproblemer end dem, der knytter sig til fængslingsafgørelserne m.v. Forslaget er en afskrift af det afgørende kriterium i den gældende § 62, og man må gnide sig i øjnene, før man forstår, at det er i fuldt alvor, ministeriet har valgt denne måde at lovgive på. Vi har en kedelig tilbøjelighed herhjemme til at lovgive i motiverne, men jeg tror ikke, jeg tidligere har set et så hårrejsende eksempel herpå. Lovforslaget, der som sagt blot gentager det allerede gældende kriterium, tager ifølge motiverne sigte på at løse en lang række nye inhabilitetsproblemer, uden at lovtæksten på nogen måde blot løfter sløret for, hvad det er, man har haft i tankerne.

Jeg ser ikke noget formål med at gennemgå de situationer, som ministeriet ifølge motiverne tænker sig løst ved forslaget. Det forekommer mig klart, at forslaget ikke bør gennemføres, som det foreligger, men at der må ske en omskrivning, som i hvert fald gennem eksemplifikation afdækker typesituationerne. Det er en vanskelig opgave, for habilitetsproblemerne er uhyre komplicerede. Hertil kommer, at når der